

ESI

Eiropas sadarbība izglītībā

AKADĒMISKO
PROGRAMMU
AĢENTŪRA

Latvijā

Mēs

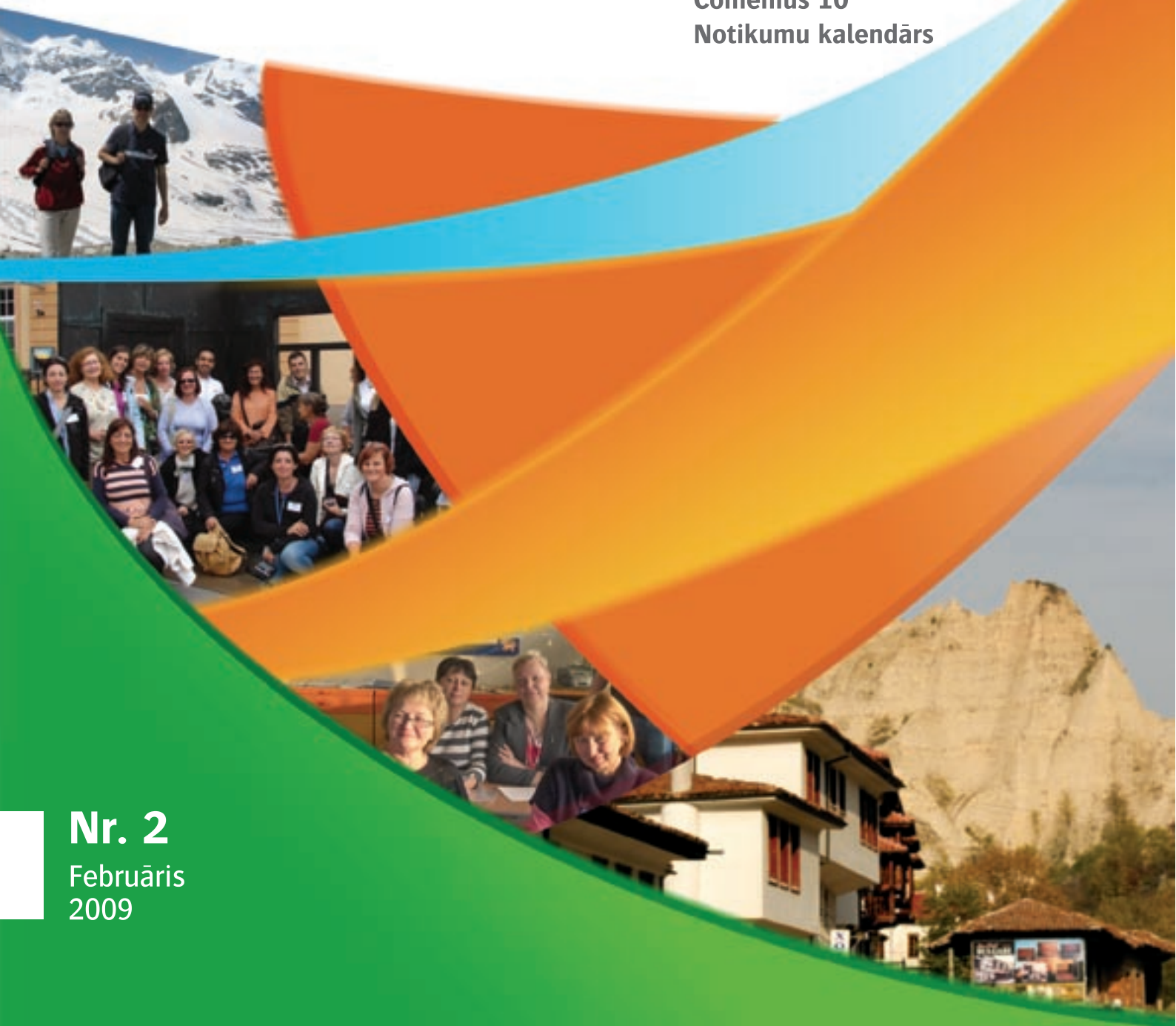
Uzzini vairāk

Mans veiksmes stāsts

Notikums

Comenius 10

Notikumu kalendārs

Nr. 2

Februāris
2009

UZZINI VAIRĀK

APA - Eiropas kontekstā

Akadēmisko programmu aģentūra (APA) ir valsts aģentūra, kas apsaimnieko atsevišķu Eiropas sadarbības programmu līdzekļus un informē sabiedrību par sadarbības iespējām visu veidu un līmeņu izglītības jomās. Mums jāatvairina mūsu klientiem par to, ka esam šajā peltajā un zāķātajā statusā – valsts aģentūra. Nekad neesam vēlējušies šajā statusā nokļūt, un no programmu īstenošanas viedokļa šis statuss ir faktiski nepiemērots, kas īpaši skaudri izpaužas pašreizējā krīzes situācijā.

Mēs darbojamies kā starpnieki starp Eiropas Komisiju vai citiem finansētājiem, no vienas puses, un izglītības iestādēm vai izglītības darbiniekiem, no otras, nevis pārvaldām valsti. Citu Eiropas valstu ilgstošā pieredze liecina, ka Eiropas sadarbības programmu īstenošanai izveidoto struktūru vispiemērotākais statuss ir nodibinājums. Šādi valsts nodibinājumi jeb fondi Eiropas programmu īstenošanai eksistē vairākumā dalībvalstu, to skaitā arī Igaunijā un Lietuvā. Programmu noteikumi tiek detalizēti izstrādāti Kopienas līmeņa tiesiskajos aktos, un nav nepieciešams, lai izpildorganizācija dalībvalstī vēl pati izstrādātu kaut kādus administratīvi tiesiskos aktus vai pieņemtu pārvaldes lēmumus, tātad tai nav jābūt valsts pārvaldes iestādei.

Ja Latvija vadītos pēc šiem paraugiem, tad automātiski sarūktu gan valsts pārvaldes iestāžu skaits, gan pārvaldē strādājošo darbinieku skaits. Būtu arī ietaupījums valsts budžetā, jo mums kā programmu īstenošanai nebūtu jāuztur cilvēkresursi, piemēram, finansēšanas plānu sastādīšanai, saskaņošanai un grozīšanai (tagad šim nolūkam aiziet teju 10% no iestādes resursiem), bet varētu projektu finansējumu saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem vienkārši pārskaitīt projektu izpildītājiem, kā to arī prasa lēmumi, ko pieņēmusi ES Padome un Parlaments, un līguma noteikumi starp mums un Eiropas Komisiju.

Akadēmisko programmu aģentūra dibināta 1992. gadā, līdz 2004. gadam tā bija valsts bezpeļņas organizācija; mūsu pārveide par valsts aģentūru balstījās tikai un vienīgi uz toreizējo valsts politiku, kas mēģināja visas valstij vajadzīgās funkcijas koncentrēt valsts pārvaldes aparātā; tagad atliek tikai piekrist, ka tas nebija veiksmīgs risinājums.

Alberts Prikulis
APA direktors

AKADĒMISKO PROGRAMMU AĢENTŪRA
Eiropas sadarbība izglītībā

Eiropas Savienības Mūžizglītības programma

- Comenius
- Grundtvig
- Erasmus
- Mācību braucieni

Eiropas Komisijas iniciatīvas „Eiropas atzinības zīme valodu apguvē” koordinators

Eiropas izglītības sistēmu informācijas tīkla Eurydice Latvijas nodaļa

Boloņas procesa ekspertu grupas atbalsts

Erasmus Mundus atbalsta struktūra

Tempus kontaktpunkts

Nordplus letvarprogrammas 2008-2011 informācijas birojs

- Jauniešu programma
- Pieaugušo izglītības programma
- Augstākās izglītības programma
- Horizontālā programma

Eiropas Ekonomikas zonas granti un Norvēģijas granti

- Individuālās mobilitātes stipendijas
- Akadēmisko pētījumu mērķfinansējums

Eiropas moderno valodu centra kontaktpunkts

Projekta „Eiropa skolā” koordinators Latvijā

Ārvalstu valdību stipendijas Latvijas studentiem

www.apa.lv

Stipendijas, ko Latvijas studentiem, pētniekiem un pasniedzējiem piedāvā ārvalstis, pamatojoties uz starpvaldību vai starpministriju līgumiem par sadarbību izglītībā un zinātnē

Kopš 2008. gada maija valsts aģentūra „Akadēmisko programmu aģentūra” administrē ārvalstu stipendijas, kuras Latvijas studentiem, pētniekiem un mācībspēkiem (turpmāk tekstā vienkāršības labad būs minēti tikai studenti) piedāvā ārvalstis, pamatojoties uz starptautiskiem līgumiem, kas noslēgti starp šīm ārvalstīm un Latviju par sadarbību izglītībā un zinātnē. Patlaban Latvijas studentiem stipendijas piedāvā: Čehija, Beļģija (Flandrija un Valonija), Grieķija, Igaunija, Izraēla, Ķīna, Lietuva, Meksika, Vācija, Šveice, Dānija, Īslande un Slovākija (ar pēdējam četrām valstīm Latvijai nav līgumu par sadarbību augstākās izglītības jomā).

Valdību stipendiju piedāvājumā parasti nav minētas nozares, students pats atrod augstskolu un studiju programmu, kura viņu interesē.

Jaunā – 2009./2010. akadēmiskā gada – „stipendiju loks” sākās augustā, kad saņēmām pirmo ārvalsts vēstuli ar uzaicinājumu pieteikties uz stipendiju. Tā bija Šveices valdības stipendija, un šogad uz to pieteicās četrpadsmit kandidātu. Pēc pārrunām un svešvalodas pārbaudes darba Šveices vēstniecībā visu kandidātu dokumenti tika nosūtīti Šveices Stipendiju komisijai, atbildes vēstules gaidāmas maijā.

Nākamā „stipendiju loka” stipendija ir Dānijas valdības stipendija, uz kuru varēja pieteikties līdz 2009. gada 6. februārim.

Janvārī, februārī, martā un aprīlī stipendijas seko cita citai. Īpašs piedāvājums ir Čehijas, Lietuvas, Igaunijas, Grieķijas

un Ungārijas vasaras kursi jeb vasaras skolas, kurās studenti mācās attiecīgās valsts valodu un iepazīst tās kultūru. Tā kā dažas uzaicinājuma vēstules, īpaši par vasaras skolām, tiek sūtītas vēl vai ceļo ilgi, var gadīties, ka kāds sludinājums atrodas aģentūras mājas lapā tikai pāris nedēļu. Nekad dokumenti kādai stipendijai netiek vākti pirms oficiālas uzaicinājuma vēstules saņemšanas, jo jāreķinās ar iespēju, ka ārvalsts dažādu iemeslu dēļ stipendiju var arī vairs nepiedāvāt. Pēdējie „stipendiju loka” piedāvājumi būs vasarā – uzaicinājums pieteikties uz praksi Vācijas parlamentā un uzaicinājums pieteikties uz Meksikas stipendiju.

Aprīļa beigās, maijā, jūnijā, arī vēl jūlijā saņemam atbildes vēstules, kurās ārvalstu partneri paziņo rezultātus – kam stipendija piešķirta, kam ne. Arī šajā ziņā katra valsts rīkojas, kā vēlas, – dažas valstis pašas informē visus kandidātus, dažas lūdz to darīt aģentūru. Tātad „stipendiju loks” ir noslēdzies augustā, kad saņemtas visas atbildes vēstules, un tad jau klāt ir arī pirmā jaunā piedāvājuma vēstule, un sākas viss no gala.

Tā kā ārvalstu prasības, piedāvājot stipendijas, atšķiras, vajadzētu rūpīgi izlasīt visu informāciju, kas atrodama aģentūras norādītajā ārvalsts mājas lapā. Ārvalstu valdību stipendijas tiek piedāvātas pa dažādiem ceļiem, tāpēc minētā ārvalsts interneta adrese var būt gan ārvalsts Ārlietu ministrijas, gan tās Izglītības ministrijas, gan kādas izglītības aģentūras adrese.

Sagatavot prasīto dokumentu komplektu nav grūti. Katrai stipendijai tiek prasīta aizpildīta pieteikuma veidlapa (tā parasti atrodama minētajā mājas lapas adresē). Parasti tiek prasītas apstiprinātas augstskolas diplomu kopijas (tās apstiprina augstskolas Ārējo sakaru daļa). Ja studentam diploma vēl nav, jāiesniedz atzīmju izraksts, kurā uzskaitīti visi nokārtotie eksāmeni (izsniedz augstskola). Gatavojot prasītos dokumentus, vajadzētu sākt ar vēstules sagādāšanu no ārvalsts augstskolas, kurā students vēlas studēt. Vēstule ir nepieciešama kā apstiprinājums, ka students ir uzņēmis kontaktus ar šo augstskolu un, ja stipendiju iegūs, augstskolai nebūs iebildumu, ka viņš tur studēs. Ieteicams izvēlēties valsts augstskolu.

Parasti tiek prasīti divi vai trīs dokumentu eksemplāri, tas nozīmē, ka jāsagatavo pirmais eksemplārs, kurā veidlapa, ieteikuma vēstules ir ar oriģināliem parakstiem, uz diplomu kopijām un tulkojumiem ir zīmogi un paraksti. Pēc tam, šo pirmo eksemplāru pārkopējot, dabū otro un trešo eksemplāru. Visiem dokumentiem ir jābūt tulkotiem angļu, vācu vai spāņu valodā (atkarībā no valsts). Gatavojot dokumentu komplektu, jādarbojas pedantiski: nedrīkst trūkt neviena prasītā dokumenta, tie jāsakārto prasītajā secībā.

Dokumenti, piesakoties uz minēto valstu stipendijām, ir jāiesniedz valsts aģentūrā „Akadēmisko programmu aģentūra”, Blaumaņa ielā 22, Rīgā, LV-1011, Aijai Jakovičai. Tālrunis –

67280138. E-pasts: aija.jakovica@apa.lv. Izņēmums ir Izraēlas, Vācijas stipendija sociālajiem darbiniekiem un audzinātājiem, Vācijas stipendija praksei Bundestāgā un Slovākijas stipendija – kandidātiem dokumenti jāiesniedz Izraēlas vēstniecībā, Vācijas vēstniecībā vai jānosūta pa pastu uz Slovākiju, šajā gadījumā APA palīdz izplatīt informāciju un savu iespēju robežās sniedz konsultācijas.

Aicinām studentus laiku pa laiku ieskatīties aģentūras mājas lapā www.apa.lv, sadaļā „Stipendijas”, jo tur atradīsiet ne vien aktuālos regulāro stipendiju piedāvājumus, bet arī sludinājumus par īpašu fondu un citām stipendijām, par kurām informējam pēc ārvalstu vēstniecību lūguma.

Aija Jakoviča
APA Programmas vadītāja

Kā mēs braucām Regio lūkoties

Sākot ar 2009. gadu Mūžizglītības programmā tiek ieviesta jauna akcija – Comenius Regio partnerība. Akcijā pieņemti tiek aicinātas reģionālās vai vietējās pārvaldes institūcijas, kas sadarbojas ar skolām un citiem ar izglītību saistītiem partneriem, kuri darbojas tajā pašā pašvaldībā. Regio partnerība nodrošina iespēju divu dažādu valstu izglītības pārvaldes institūcijām strādāt kopā pie abpusēji interesējošas vispārējās izglītības tēmas.

Comenius Regio partnerībā jābūt iesaistītai vismaz vienai vispārīgizglītojošajai skolai (pamatskolai, vidusskolai vai profesionālai skolai) un vismaz vienai organizācijai, kas darbojas izglītības jomā. Iesaistītās organizācijas veids ir atkarīgs no partnerības tēmas. Tā varētu būt mākslas skola, bibliotēka, sporta klubs, jaunatnes organizācija, skolotāju tālākizglītības institūcija u. c. Ja projekta darbam tas ir nepieciešams, tad var būt iesaistīti vairāki vietējie partneri.

Bulgārijas nacionālā aģentūra 2008. gada rudenī organizēja kontaktsemināru,

kurā piedalījās kopā ar Latvijas divu reģionu (Rēzeknes un Ventspils pilsētas) un vienas vietējās pārvaldes institūcijas (Mālpils pagasta padomes) pārstāvēm, lai apgūtu jaunās akcijas Comenius Regio partnerības pamatidejas un lai labāk varētu sagatavoties kontaktsemināra organizēšanai Latvijā 2010. gadā.

Kontaktseminārā bija pārstāvētas 5 valstis: Bulgārija, Maķedonija, Dānija, Latvija un Polija. Pavisam bija 30 dalībnieki. Comenius kontaktseminārā tika izskatīti gan teorētiski, gan praktiski jautājumi, kas saistīti ar jaunās akcijas Comenius Regio ieviešanu. Dalībnieki tika sadalīti grupās, lai, apkopojot līdzī paņemtās idejas, saplānotu iespējamās sadarbības partnerības. Diemžēl, analizējot grupu darba rezultātus, NA speciālisti secināja,

ka jaunās partnerības ideja pilnībā nav izprasta, jo labākajā grupu darba rezultātā tika izveidota partnerība starp trijām Eiropas Mūžizglītības programmas dalībvalstīm, bet Comenius Regio ir divpusēja sadarbība.

Pieteikumu Comenius Regio partnerībai var iesniegt tikai reģionālā vai vietējā līmeņa pārvaldes institūcija, kas darbojas skolu izglītības jomā. Kontaktsemināra dalībniece Ilze Gailāne sagatavošanas vizītes atskaitē raksta: „Lai izvēlētos speciālistu, kurš piedalīsies Comenius Regio kontaktseminārā Bulgārijā, tika rīkota metodiskā centra sanāksme, kurā laikā kā pārstāvi izvēlējās Rēzeknes pilsētas Izglītības pārvaldes projektu vadītāju.”

Grupā, kurā darbojās I. Gailāne, radās šādas idejas Regio partnerības tēmai:

- „Skolotāji – visi atšķirīgi, katrs unikāls”, kurā galvenais mērķis būtu meklēt, atrast un parādīt dažādus veidus, kā pedagogi var attīstīt savas radošās vajadzības, kas nav saistītas ar mācību procesa saturu (piemēram, zīmējot, dziedot, veidojot u. tml.).
- „Paliksim skolā”, kurā galvenais mērķis būtu dalīties pieredzē ar kādu no Eiropas Savienības valstīm par skolēnu „izkrišanu” (drop-out) no izglītības sistēmas un par to, kā pedagogi strādā, lai novērstu skolas priekšlaicīgu pamešanu.

Šobrīd Rēzeknes pilsētas Izglītības pārvaldes metodiskais centrs sadarbībā ar projektu vadītāju sazinās ar potenciālajiem partneriem un apkopo idejas, lai piedalītos Regio partnerību konkursā, kur pieteikumu iesniegšanas termiņš ir 2009. gada 20. februāris (pasta zīmogs).

Kontaktsemināra dalībniece no Mālpils pagasta padomes Ieva Pauloviča raksta: „Pēc partnerības sagatavošanas vizītes notika biedrības „Mālpils tautskola” sanāksme, kurā sanāca visu pagasta izglītības un kultūras iestāžu vadītāji. Šajā pasākumā es pastāstīju par kontaktsemināru Bulgārijā un par semināra dalībnieku ieinteresētību sadarbīties reģionālajā partnerībā.”

Ventspils pilsētas domes Izglītības pārvaldes pārstāve partnerību sagatavošanas vizītē Ligita Priekule savā atskaitē atzīmē: „Semināra organizētāji bija

ieplānojuši pasākumus, kuros bija iespējams iepazīties ar Bulgārijas vēsturi, nacionālajām dejām un dziesmām. Pēcpusdienās pēc darba grupās bija iespēja iepazīties ar Bulgārijas dabu un tradīcijām, apmeklēt arheoloģijas muzeju Sandanskas pilsētā un pilsētu-muzeju Melniku. Semināra darbs turpinājās arī neformālās sarunās, kas deva iespēju izzināt dažādas semināra dalībnieku intereses sadarbības projektos un kontaktu veidošanā.”

Grūtības partnerību izveidošanā izraisīja arī semināra dalībnieku un organizatoru neizpratne par jauno akciju, jo Bulgāriju pārstāvēja pamatā skolotāji, kuri iepriekš nebija vienojušies ar reģionālajām vai vietējām pašvaldībām par iespējamo sadarbību variantiem. Savu iespēju robežās centos palīdzēt skolotājiem un mūsu reģionu pārstāvēm jaunu part-

nerību izveidošanā gan Comenius skolu partnerību, gan Comenius Regio jomā.

Nobeigumā minēšu dažas atziņas, ko varētu izmantot savā darbā Akadēmisko programmu aģentūrā: „Kontaktsemināru 2010. gadā Latvijā sagatavot noteiktai mērķauditorijai, t. i., reģionu vai novadu izglītības darba vadītājiem, vairāk kontrolēt grupu darba starprezultātus un organizēt labas prakses piemēra apskatu kādā no pašlaik topošajām Comenius Regio partnerībām”.

Maija Vītuma,
APA Vecākā speciāliste

Aicinām pieteikties Nordplus letvarprogrammas konkursā līdz 2009. gada 2. martam

Atbalsts sadarbībai izglītības jomā Ziemeļvalstīs un Baltijas valstīs

Ziemeļu Ministru padome ir izveidojusi Nordplus letvarprogrammu četriem gadiem – laikposmam no 2008. līdz 2011. gadam. Programma veicina kvalitāti un jauninājumus Ziemeļvalstu un Baltijas valstu izglītības sistēmās, atbalstot dažādus apmaiņu veidus, projektus un sadarbības tīklus. Visām sadarbības aktivitātēm ir jābalstās uz vienošanos starp programmas dalībvalstu izglītības iestādēm un organizācijām. Kopējais

Nordplus letvarprogrammas budžets otrajam programmas gadam (2009. gadam) – ir 60 272 271 Dānijas kronu jeb 8 079 392 eiro.

Nordplus letvarprogrammu veido četras apakšprogrammas, ar galvenajiem mērķiem un prioritātēm katrā no tām (skatīt zemāk).

Papildus katras apakšprogrammas mērķiem un prioritātēm par visas

Nordplus letvarprogrammas prioritāti 2009. gadā ir noteikti ar klimatu saistītie jautājumi.

Nordplus Jauniešu programma

- Stiprina un attīsta sadarbību skolu izglītības jomā starp programmas dalībvalstīm, kā arī atbalsta pirmsskolas iestāžu, pamatskolu un vidusskolu (vispārīzglītojošo un profesionālo) sadarbības tīklus.
- 2009. gada prioritāte ir sadarbība šādās jomās un tematos: izglītības kvalitāte, profesionālā izglītība, veselība, pasākumi, kas novērš izglītības nepabeigšanu, uzņēmējdarbība un starpkultūru izglītība.

Nordplus Augstākās izglītības programma

- Sniedz ieguldījumu dalībvalstu augstākās izglītības iestāžu sadarbībā un sadarbības tīklu izveidē pieredzes, labākās prakses un inovatīvu rezultātu apmaiņai un izplatīšanai.
- Sniedz ieguldījumu arī augstākās izglītības iestāžu un citu iestāžu vai augstākās izglītības jomā strādājošu organizāciju sadarbības veicināšanā.
- 2009. gada prioritāte ir sadarbība šādās jomās un tematos: sadarbības tīklu atjaunināšana un paplašināšana, iesaistot jaunus partnerus, jo īpaši no jaunajām dalībvalstīm, kopēju studiju programmu veidošana, studiju plānu attīstības projekti un kvalitātes nodrošināšana augstākajā izglītībā.

Nordplus Pieaugušo izglītības programma

- Stiprina un attīsta sadarbību, partnerību un sadarbības tīklus starp pieaugušo izglītībā iesaistītām iestādēm (izglītības iestādēm, kā arī uzņēmumiem, organizācijām, t.sk. nevalstiskajām organizācijām) un veicina kvalitātes un jauninājumu attīstību visā pieaugušo izglītībā.
- 2009. gada prioritāte ir sadarbība šādās jomās un tematos: prasmju atzišana un akreditācija, pieaugušo iesaistīšana izglītības programmu pilnveidē, pamatkompetences (t.i., lasīšana, rakstīšana, matemātika un IT prasmes) un valodu mācīšanās (imigrantiem, mazākumtautībām un pamatiedzīvotājiem), kā arī pilsoniskuma izaicinājumi mūsdienās, īpaši attiecībā uz apkārtnes vides izpratni un klimata jautājumiem. Priekšroka tiek dota arī pieteikumiem, kuros skar tie pieaugušo izglītības jauninājumi un pilnveide, rezultātu no ieguldījuma pieaugušo izglītībā izmantošana, kā arī jaunu dalībnieku un sadarbības partneru pieteikumiem.

Nordplus Horizontālā programma

- Sniedz ieguldījumu sadarbībā starp izglītības jomām un atbalsta starpnozaru sadarbības tīklus un projektus.
- 2009. gada prioritāte ir sadarbība šādās jomās un tematos: starpnozaru sadarbība jomās un tematos, kas prioritāri trijās nozaru apakšprogrammās, labas kvalitātes un jauninājumu pilnveide izglītības sistēmās, starpnozaru sadarbība skolotāju izglītībā un pedagoģisko metožu izveidē, iesaistot skolas, iestādes un organizācijas, kā arī uzņēmumus pieaugušo izglītībā, augstākajā izglītībā un pētniecībā.

Visi pieteikumi jāiesniedz, izmantojot tiešsaistes pieteikšanās sistēmu ARS, kas pieejama <http://ars.norden.org>. Papildinformācijai lūdzam skatīt www.nordplisonline.org.

Pieteikumu iesniegšanas termiņš visām Nordplus letvarprogrammas apakšprogrammām – 2009. gada 2. marts.

Bērnu un skolēnu radošo darbu konkurss „Eiropa skolā”

skolā”, un Latvijas konkursam iesūtīt katras vecuma grupas labākos darbus, no katras skolas ne vairāk kā piecus darbus. Aktivākie skolotāji saņems veicināšanas balvas.

Darbus gaidīsim līdz 2009. gada 1. martam.

Kas ir „Eiropa skolā”?

„Eiropa skolā” ir ikgadējs starptautisks konkurss, kas notiek ne tikai Latvijā, bet arī vairāk nekā desmit Eiropas valstīs. Tā mērķis ir veicināt izpratni un cieņu pret kultūras dažādību Eiropā, sekmēt bērnu, skolēnu un skolotāju eiropiskās apziņas un starptautiskās sadarbības veidošanos.

Konkursa ietvaros Eiropas valstu bērni un skolēni veido radošus darbus par vienu tēmu; 2008./2009. m. g. kopīgā Eiropas tēma ir saistīta ar Eiropas Komisijas izsludināto radošo izpausmju un inovācijas gadu. Eiropa šā konkursa izpratnē nav tikai Eiropas Savienība, bet gan ģeogrāfiskā Eiropa no Atlantijas okeāna līdz Urālu kalniem.

„Eiropa skolā” ir visvecākais no Eiropas Padomes izglītības projektiem, Eiropā tas norisinās jau 55 gadus, bet Latvijā – sākot ar 1996. gadu. Laika gaitā projektā piedalījušās 34 Eiropas valstis. Iepriekšējos konkursos, kuri notika Latvijā, piedalījās vairāki tūkstoši bērnu un skolēnu. Kaut arī Eiropas Padome šo projektu vairs tieši nefinansē, tas nezaudē savu nozīmi un veiksmīgi turpinās daudzās Eiropas valstīs. Šogad pēc četrus gadus pārtraukuma Latvija ar Izglītības un zinātnes ministrijas un Akadēmisko programmu aģentūras atbalstu ir atsākusi līdzdalību projektā.

Vairāk informācijas un nolikums pieejams mājas lapā www.apa.lv.

Nora Viļdzuna
APA Vecākā speciāliste

Akadēmisko programmu aģentūra aicina bērnus un skolēnus vecumā līdz 20 gadiem piedalīties radošo darbu konkursā „Eiropa skolā”.

Konkursa uzdevums - izveidot literāro sacerējumu (stāstu, eseju, dzejoli, pasaku u. c.) vai vizuālo darbu (zīmējumu, gleznojumu, datorgrafiku, kolāžu) par kādu no tēmām:

- **Mans sapnis par labāku Eiropu**
 - **Jaunas idejas labākai Eiropai**
- Konkursa moto - „Atsperties, atgrūsties, mainīties!” (O. Vācietis).

Labāko darbu autori saņems balvas konkursa noslēguma pasākumā 2009. gada maijā. Vecākās grupas uzvarētāji gūs iespēju piedalīties starptautiskās vasaras nometnēs. Labākie literārie darbi tiks publicēti internetā un presē, savukārt labākie vizuālie darbi tiks eksponēti izstādē.

Aicinām arī skolotājus piedalīties, savā skolā organizējot minikonkursu „Eiropa

MANŠ VEIKSMES STĀSTS

Erasmus manā dzīvē

Es pieteicos Erasmus programmai un biju ļoti priecīga, kad saņēmu pozitīvu atbildi, ka mana kandidatūra ir apstiprināta. Es izvēlējos Dānijas Tehnisko universitāti, jo dzirdēju daudz pozitīva no maniem draugiem, kuri bija tur mācījušies agrāk. Un neesmu nožēlojusi, es pavadīju tur četrus brīnišķīgus mēnešus.

Pirms braukšanas es intensīvi apmeklēju angļu valodas kursus, jo biju ļoti uztraukta, ka ar manām zināšanām būs nepietiekoši. Skolā es studēju tikai vācu valodu, ar angļu valodu sāku nodarboties tikai pēc skolas izlaiduma, un tas nebija nopietni.

Es ierados Dānijā vienu nedēļu pirms mācībām, jo tur notika *Introduction Week* speciāli visiem starptautiskajiem studentiem, lai iepazīstinātu mūs ar universitāti un studijām, ar Dānijas kultūru un tradīcijām, ar galvaspilsētu Kopenhāgenu, bet galvenais bija iepazīt mūs visus un izveidot draudzīgu kolektīvu. Tas viss izdevās simtprocentīgi!

Introduction Week visi studenti bija sadalīti grupā. Manā grupā bija studenti no Polijas, Slovākijas, Francijas, Norvēģijas, Ķīnas, Austrijas, Spānijas un Itālijas

Pēc tam sākās pirmā mācību nedēļa, un es biju ļoti uztraukusies. Man bija grūti saprast pasniedzējus, jo viņi runāja anglicki ļoti ātri un ar dāņu akcentu. Bet pēc nedēļas es vairs to nemanīju, jo pieradu pie jaunās dzīves. Vēl pirmajā nedēļā es iepazinos ar daudziem studentiem no visas pasaules, mums bija daudz kopēja, un mēs centāmies atbalstīt cits citu. Mēs apmeklējām daudzus pasākumus gan universitātē, gan ārpus tās, rīkojām *International* vakariņas, kur gatavojām nacionālos ēdienus. Vienu vakaru es pagatavoju draugiem maizes zupu ar putukrējumu un ceptu maizi ar ķiplokiem, viņiem ļoti patika. Tas viss palīdzēja man nodzīvot četrus mēnešus bez ģimenes un draugiem un uzlabot angļu valodas zināšanas.

Andrejs, Ivars, Pēteris un Ināra

Septembra sākumā universitātes parlaments sarīkoja *International Dinner* visiem Erasmus studentiem, kur katras valsts pārstāvjiem bija jāgatavo nacionālie ēdieni. Latvijas komanda prezentēja maizi ar ķiplokiem un sie-

ra salātus un, protams, cēla galdā dažādas Latvijas alus šķirnes (uz Dānijas alus pudelēm mēs uzlīmējām kserokopijas ar Latvijas alus nosaukumiem).

portu, mēs apmeklējām kompāniju „Dānijas Valsts Dzelzceļš” un redzējām visu darba procesu, pētījām vilcienu kustību visā Dānijas teritorijā; priekšmetā par transportēšanu un loģistiku mēs apmeklējām vislielāko Dānijas kompāniju *Maersk*, kura nodarbojas ar konteineru transportēšanu visā pasaulē.

Papildus studijām mūsu pasniedzēji un dažādu Dānijas kompāniju pārstāvji rīkoja tematiskas pusdienas, kur viņi piedāvāja studentiem bezmaksas dzērienus un ēdienus un stāstīja par dažādām iespējām nākotnē un par lietām, kas saistītas ar mācībām.

Divpadsmit mācību nedēļas pagāja ļoti ātri un decembra sākumā sākās sesija. Gandrīz visi eksāmeni bija mutiski, un tie notika ārējo pārstāvju klātbūtnē, visi pasniedzēji bija ļoti laipni pret studentiem, tas palīdzēja nenervozēt eksāmena laikā un atbildēt uz visiem jautājumiem. Man bija arī viens rakstisks eksāmens, kas ilga 4 stundas, un tajā laikā es varēju lietot visu – gan portatīvo datoru, gan lekcijas materiālu.

Tas viss jau ir pagājis, un es esmu lepna par sevi, ka piedalījos Erasmus programmā: studēju ārzemēs, nokārtoju visus eksāmenus un atradu jaunus draugus.

Vēlos pateikties programmas organizatoriem par tādu brīnišķīgu iespēju un katram RTU studentam novēlu piedalīties šajā programmā, jo tas ir lielisks piedzīvojums!

Ar cieņu,
Ināra Puzāne

Decembra sākumā Dānijā pirmo reizi uzsniga, un tas bija pārsteigums studentiem no siltajām valstīm, jo viņi to redzēja pirmo reizi mūžā. Mēs sarīkojām sniega karus un pēc tam uztaisījām sniega vīrus.

Studenti no Polijas, Spānijas, Latvijas un Turcijas

Īpaši gribu pateikt, ka esmu ļoti apmierināta ar mācībām, jo tās bija atšķirīgas, salīdzinot ar Latviju. Universitātes lekcija ilgst četras stundas, divas no kurām ir teorētiskā daļa, divas praktiskā. Teorētiskajā daļā visi pasniedzēji vienmēr izmanto *Power Point* prezentācijas, kuras dienu iepriekš viņi publicē internetā, speciālā universitātes tīklā *CampusNet*, visi studenti var tās apskatīt un sagatavoties diskusijai. Nākamās divas stundas notiek diskusijas, darbs ar datoru vai grupas darbs. Tas viss palīdz attīstīt runas prasmes, sava viedokļa aizstāvēšanas spējas un darbu sadarbībā ar citiem studentiem.

Gandrīz visu priekšmetu apgūšanai tika paredzētas tematiskas ekskursijas uz dažādiem Dānijas objektiem, piemēram, man bija priekšmets par dzelzceļa trans-

Valodām draudzīgs pagasts

Mālpils pagastā svešvalodu zināšanas jau vairākus gadus nav greznība, bet gan aktuāla nepieciešamība dažādu paaudžu cilvēkiem: pie mums regulāri notiek ES izglītības programmu pasākumi, lieli un mazi mālpilieši kopš 1994. gada dodas pie projektu partneriem uz daudzām valstīm.

Tādēļ nepieciešamība pēc svešvalodu apguves kļuva arvien aktuālāka ne tikai šo projektu dalībniekiem, bet arī dažādu Mālpils iestāžu darbiniekiem, kam ikdienā jātiekas ar ārzemju viesiem.

Nākamo stimulu intensīvākai valodu apguves organizēšanai deva kontakti ar Aurihas (Vācija) Lauku sieviešu apvienību.

Lai mālpiliešiem palīdzētu atjaunot vācu valodas zināšanas, 2006. gada oktobrī tika uzsāktas vācu valodas sarunu kluba nodarbības. Mācības turpinājās divu mācību gadu garumā, tās notiek arī šogad, tāpat kā vairāku grupas dalībnieču individuālā sarakste ar partnerēm. Pēc pirmā sarakstes gada Aurihas lauku sieviešu apvienības pārstāves viesojās Mālpilī, tikās ar sarakstes partnerēm, ciemojās viņu mājās, bet 2008. gada augustā mālpilietes nedēļu dzīvoja vācu ģimenēs un lietoja valodas zināšanas.

Savukārt angļu valodas apmācība sarunu kluba formā sākās Grundtvig projekta ietvaros 2007. gada rudenī (piecas grupas, kopā 74 dalībnieki). Šim nolūkam paredzētajiem projekta līdzekļiem beidzoties, ar Mālpils muižas īpašnieku Plaužu ģimenes ziedojumu angļu valodas sarunu grupas darbojās līdz maijam, un trīs mēnešus mācījās divas iesācēju grupas (39 dalībnieki). Veiksmīgi kombinējot dažādu projektu līdzekļus, ziedojumus, brīvprātīgo pasniedzēju darbu, svešvalodu apguve pieaugušajiem turpinās arī šajā mācību gadā, top jauni projekti, kur varēs izmantot iegūtās zināšanas. Bet labāk lai stāsta paši dalībnieki.

Kāpēc izlēmāt iesaistīties vācu valodas sarunu klubā?

„Esmu bijusi gandrīz visās Eiropas valstīs, un ceļojot ļoti izjutu svešvalodu prasmes trūkumu. Viss skolā iegūtais bija sen aizmirsies. Zināju, ka Mālpilī notiek vācu valodas nodarbības, bet sākumā neuzdrošinājos pieteikties, jo baidījos, ka nespēšu pārvarēt barjeru un runāt. Tagad braucu no Rīgas uz Mālpili vienreiz nedēļā” (Astrīda).

„Gribēju pārliecināties, vai kaut nedaudz varu saprasties vācu valodā, jo ir pagājuši daudzi gadi, kopš mācījos. Šis jau ir trešais mācību gads, nodarbības apmeklēju ar prieku, jo tā man kā pensionārei ir arī tikšanās ar patīkamiem kursa biedriem” (Dzintra).

„Vācu valodas sarunu klubu apmeklēju jau trešo gadu, iepriekš zināšanas apguvu vidusskolā un augstskolā, vēlāk atjaunoju kursus Rīgā. Man ļoti patīk šī valoda. Ir brīnišķīgi, ka reizi nedēļā varu tajā izteikties, papildināt savu vārdu krājumu un uzlabot sarunvalodu. Nodarbibās valda jauka atmosfēra” (Anita).

„Izlēmu to darīt veselības uzlabošanai, atmiņas trenēšanai, kā arī sevis disciplinēšanai. Valodas pamati man jau

bija, un atkārtošana ir zināšanu māte” (Una).

„Atsaucos vienkāršajam paziņojumam “Mālpils Vēstis”: “Tiekamies trešdien – am Mittwoch”. Patīk valodas skanējums, patīk salīdzināt vācu valodu ar citām. Patīk pasniegšanas veids, stils” (Lauma).

„Svešvalodas ir patikušas vienmēr, bet pēc skolas ilgu laiku nebiju runājusi vācu valodā. Sarunu klubā iesaistījos nodarbību otrajā gadā, jo stingri nolēmu uzlabot runāšanas iemaņas” (Līga).

Ko esat ieguvuši šajās nodarbībās?

„Esmu pārvarējusi sevi. Ar kursu biedriem jau varu nedaudz sarunāties, sāku arī atcerēties ļoti sen skolā mācīto. Grupā ir ļoti patīkami strādāt. Kursus apmeklēju vēl tikai divus mēnešus, bet vienmēr gaidu otrdienu, kad varēšu braukt uz Mālpili un pabūt jaukā vācu valodas apguvēju pulciņā” (Astrīda).

„Apmeklējot šos kursus, radās iespēja sarakstīties ar vēstuļu draudzeni no Ziemeļvācijas pilsētas Aurihas. Tagad jūtos jau daudz zinošāka nekā divus gadus iepriekš” (Dzintra).

„Esmu papildinājusi savu vārdu krājumu. Samērā brīvi varu izteikties, arī komunicēt ar vācu tautības pārstāvjiem. Patīk darbs ar tekstu un citi uzdevumi” (Anita).

„Nostiprināju zināšanas, ievirzīju domāšanu vāciskā gultnē, attīstīju pašapziņu, paplašināju redzesloku” (Una).

„Valoda palīdzēja iemācīties labāk saprasties ar grupas biedrenēm. Turpinu mācīties, KĀ mācīties (lasīt, runāt, klausīties, rakstīt vēstules). Ļoti laba laika pavadīšana vienreiz nedēļā pusotru stundu” (Lauma).

„Aizpildīti tukšie, brīvie ziemas vakari un gūta iespēja pavadīt laiku ar interešu biedriem. Guvu iespēju atjaunot zināšanas, un tagad jau varu veidot vienkāršus teikumus. Galvenais, ka esmu izkustējies no tāda kā sastinguma punkta, pateicoties iespējai darboties dažādos interešu pulciņos. Ieguvu arī jaunus interesantus „paziņas” (Igors).

Esmu ieguvusi vācu valodas zināšanas, jaunus paziņas, un reizi nedēļā ir iespēja jaukā kompānijā runāt vācu valodā” (Līga).

Kur esat varējuši pielietot iegūtās zināšanas?

„Zināšanas esmu pielietojusi, tiekoties ar ārzemniekiem, kuri runā vācu valodā. Esmu bijusi Vācijā starptautiskā projektā ar savas skolas skolēniem, lietojot vācu valodu kā galveno saziņas valodu” (Anita).

„Varu uzrakstīt vācu draudzenei vēstuli, pastāstīt par Mālpili, tās 800 gadu jubileju. Vasarā viesojoties Aurihā, varēju mūsu draugiem nodziedāt Šūberta “Liepu” (Una).

„Kad Mālpilī viesojās vācu partneri, biju spiesta pastāstīt par lietišķās mākslas studiju “Urga”, parādīt darbus, pārdot to, ko viesi vēlējās. Viesojoties Vācijā, bija iespēja ieklausīties valodā, varēju arī kādu teikumu pateikt. Visas nodarbību tēmas noderēja sarunās ar vāciešiem” (Lauma).

Jaunā mācību gada pirmā nodarbība

„Pagaidām ikdienā vācu valodu lietot nav vajadzības, bet varu jau saprast atsevišķus vārdus presē un ceru, ka kādreiz varēšu veidot vienkāršus teikumus saskarsmē ar īstiem vāciešiem” (Igors).

„Zināšanas lietoju 2008. gada vasaras braucienā uz Vāciju, kur dzīvoju vācu ģimenē un bija jārunā tikai vācu valodā. Ieguvums no šā ceļojuma – drosmē runāt vāciski, un domāju, ka to var just mūsu nodarbībās šogad” (Līga).

„Īsts zināšanu pārbaudījums bija ceļojums uz Aurihu. Dzīvojot vācu ģimenē, centos likt lietā iegūtās zināšanas. Abas puses palikām apmierinātas, jo varējām labi saprasties, un mūsu sarakste turpinās. Cenšos arī lasīt vācu ceļojumu grāmatas un skatīties vācu filmas. Esmu ļoti apmierināta ar iegūtajām zināšanām” (Dzintra).

Līdzīgus viedokļus par svešvalodu apguves noderību saņemām arī pagājušā gada angļu valodas kursu noslēgumā, un varu tikai piebilst, ka, manuprāt, šādas mācības ir noderīgas ne tikai praktiski

izmantojamu zināšanu ieguvei, bet arī palīdz cilvēkiem justies labāk, pārvarēt savu nedrošību. Daudziem, šķiet, ir pazīstama situācija, kad no skolas laikiem ir zināma gramatika, saglabājies kāds vārdu krājums, bet runāšana neveicas, jo bail pateikt kaut ko nepareizi, un tad klusējam vispār. Mēs savās nodarbībās pārvaram šīs bailes, nekaļam galvā galotnes un locījumus, lai pēc tam drudzaini mēģinātu atcerēties, kā tur īsti bija: *das Haus taisni der Haus*. Mēs vienkārši runājam, un mūs saprot. Lai tas izdodas arī jums!

Līvija Mukāne
Projekta vadītāja

Vācu valodas sarunu kluba dalībnieces pie sarakstes partnerēm Brēmenē

NOTIKUMS

Monitoringa seminārs

Akadēmisko programmu aģentūra no 3. līdz 5. novembrim pirmo reizi organizēja Baltijas valstu nacionālo aģentūru monitoringa semināru ar mērķi iepazīstināt, kā Latvijā tiek īstenoti Eiropas Savienības izglītības projekti sektorālās programmas Comenius mācību partnerībā.

Baltijas valstu nacionālo aģentūru pārstāvji viesojās Valmieras vidusskolā un Siguldas 1. pamatskolā, lai iepazītos ar skolēnu veikumu, piedaloties divpusējā skolēnu partnerības projektā - Comenius.

Siguldas 1. pamatskolas skolēni 2007. gadā kopā ar Prevezas 1. ģimnāziju no Grieķijas ir uzsākuši darbu jaunā Eiropas Savienības finansētā Comenius skolu partnerības projektā "Virtuālā realitāte kā mācīšanās un mācīšanas līdzeklis". Projektu finansē no Eiropas Savienības budžeta.

Projekta galvenais mērķis ir skolēnu motivēšana svešvalodu apguvei, svešvalodu zināšanu papildināšana, izmantojot modernās tehnoloģijas. Šajā projektā lielākie ieguvēji būs skolas vecāko klašu skolēni.

Projekta ietvaros 20 skolēni no Grieķijas 2008. gada aprīlī viesojās Siguldā. Septembrī 20 Siguldas pamatskolas skolēni viesojās Grieķijas pilsētā Prevezā. Bērni dzīvoja ģimenēs, devās kopējos pārgājienos, mācījās valodas: angļu, grieķu un latviešu. Kopējos sporta, kultūras un atpūtas pasākumos skolēni iepazīna partnervalsts kultūru, vēsturi un tradīcijas.

Comenius Skolu partnerības piedāvā iespēju skolēniem un skolotājiem visā Eiropā strādāt pie kopīgiem projektiem, kas padara skolas dzīvi un mācību procesu aizraujošu un radošu. Tā ir iespēja gan skolotājiem, gan skolēniem ne tikai gūt ieskatu par citu valstu kultūru, bet arī apgūt jaunas prasmes, kas noder kā privātajā, tā profesionālajā dzīvē. Tā arī ir izdevība apgūt jaunas svešvalodas. Skolotājiem paveras iespēja iepazīt dažādas izglītības sistēmas un mācību metodes, kuras dod ierosmi jauninājumiem mācību procesā.

Irēna Bērziņa

APA Sabiedrisko attiecību speciāliste

Eiropas atzinības zīme valodu apguvē 2008

Jau vairākus gadus Eiropas Valodu dienā notiek Eiropas Atzinības zīmes valodu apguvē uzvarētāju apbalvošana, kuru sadarbībā ar LR Izglītības un zinātnes ministriju rīko VA „Akadēmisko programmu aģentūra” (APA). Eiropas Atzinības zīme valodu apguvē ir Eiropas Savienības iniciatīva, kas Latvijā darbojas kopš 2002. gada un kas tiek piešķirta par jebkura veida veiksmīgu, oriģinālu un inovatīvu darbību valodu apguves jomā.

Ik gadu Eiropas Komisija izsludina konkursa tematisko prioritāti. Šā gada

prioritāte – starpkultūru dialogs. Tādēļ APA aicināja pieteikties dalībniekus ar inovatīviem projektiem, kuros vairāku kultūru aspekti tiek atspoguļoti valodu stundās un tiek vairotā interese par valodām ar kultūras pasākumu palīdzību. Šogad tika saņemti astoņi pieteikumi no dažādām organizācijām. Pieteikumu vērtēšanu veica Eiropas Atzinības zīmes komisija, savu viedokli tika aicināts izteikt arī eksperts no Ungārijas.

Konkursa laureāti tika sumināti 24. septembrī Valsts valodas aģentūras

(VVA) rīkotās Eiropas valodu dienas 2008 pasākumu ietvaros. LR Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretārs Mareks Gruškevičs uzvarētājiem pasniedza Eiropas Komisijas diplomus, kā arī LR Izglītības un zinātnes ministrijas speciālbaldas.

Šogad Eiropas Komisijas EAZVA diplomus saņēma 4 projekti:

- Mālpils pagasta padomes projekts „Valodām draudzīgs pagasts”, kura ietvaros tika uzsākta sarakste starp Latvijas un Vācijas vecmāmiņām, organizētas vācu valodas sarunu kluba nodarbības un viesošanās sarakstes partneru ģimenēs.

- Ventspils latviešu valodas skolotāju mazākumtautību skolās metodiskās apvienības projekts „Valodas svētki”. Izglītojošs kultūras pasākums, kurā piedalās visu Ventspils 10. klašu skolēni un kas notiek jau deviņo gadu.

- Rīgas Teikas vidusskolas projekts „Ieklausies mani – uzrunā mani”. Starptautisks projekts, kā rezultātā skolēni izstrādāja mācību līdzekli latviešu, poļu un vācu sarunvalodas apguvei.

- Rīgas 25. vidusskolas projekts „Starp-kultūru mijiedarbība dažādu valstu skolu partnerattiecībās”. Projekta ietvaros notiek alternatīvu gidu sagatavošana sadraudzības skolās Latvijā, Vācijā un Zviedrijā.

Informācija par konkursu un apbalvotajiem projektiem tika atspoguļota reģionālajā presē un Latvijas televīzijā. Turklāt Mālpils pagasta pieredze valodu apguvē šobrīd tiek popularizēta kā labas prakses piemērs Eiropas Komisijas daudzvalodības mājas lapā. Tāpēc arī nākamgad, kad tiks izsludināts kārtējais konkurss, aicinām skolotājus, pasniedzējus un valodu apguvē iesaistītos būt aktīviem un ļaut, lai ieguldītās pūles tiktu novērtētas un par tām kļūtu zināms arī ārpus Latvijas.

Jana Meržvinska

EAZVA konkursa koordinatore Latvijā

Baltijas valstu nacionālo aģentūru seminārs Lietuvā

No 3. līdz 5. septembrim Lietuvas pilsētā Druskininkos notika Eiropas Savienības (ES) Mūžizglītības programmas Baltijas valstu nacionālo aģentūru seminārs. No Latvijas seminārā piedalījās VA „Akadēmisko programmu aģentūra” (APA), VA „Valsts izglītības attīstības aģentūra” (VIAA), kā arī Akadēmiskās informācijas centra (AIC) pārstāvji.

Pasākumu organizēja ES Mūžizglītības programmas Lietuvas „Izglītības apmaiņas atbalsta fonds” (*Švietimo mainų paramos fondas*), un tajā piedalījās Baltijas valstu kolēģi no Igaunijas nacionālās aģentūras „Arhimēda fonds” (*Sihlasutut Archimedes*).

Baltijas valstu nacionālo aģentūru darbinieki tikās, lai izvērtētu un nākotnē plānotu aģentūru kopīgu sadarbību. Semināra ietvaros Baltijas valstu kolēģi strādāja darba grupās, lai objektīvi un daudzpusīgi analizētu savas un citu aģentūru darbības pamatprincipus.

Pirmajā dienā tika spriests gan par administratīviem jautājumiem – darbinieku apmācību un apmaiņu, menedžmenta kvalitāti, finanšu vadību –, gan par informācijas jautājumiem –

efektīvu informācijas nodošanu mērķa grupām.

Otrajā dienā darba grupas dalījās pieredzē par atsevišķu Mūžizglītības sektorālo programmu īstenošanu, kā arī plānoja turpmākās sadarbības iespējas programmu ietvaros.

Lai diskusijas un analīzes noritētu auglīgi, jau iepriekš katrai darba grupai bija jāsagatavo prezentācija par pašreizējo aģentūras stratēģiju konkrētajā darbības jomā.

Tikšanās laikā norisinājās atraktīvs konkurss par labāko logo, kas simbolizētu triju Baltijas valstu sadarbību Mūžizglītības programmas ietvaros. Par veiksmīgāko tika atzīts lietuviešu komandas logo.

Vizītes noslēgumā visi ne tikai pateicās lietuviešu kolēģiem par viesmīlīgo uzņemšanu, bet novēlēja veiksmi arī Latvijas aģentūrām (APA un VIAA), jo nākamā gada septembrī Baltijas valstu nacionālo aģentūru seminārs tiks rīkots Latvijā.

Irēna Bērziņa

APA Sabiedrisko attiecību speciāliste

2008. gada 24. septembrī Tallinā notika Eiropas Savienības Mūžizglītības programmas decentralizēto projektu izstāde *Baltic EXPRO 2008*.

Šāda projektu izstāde ir tradīcija, kuru 2005. gadā aizsāka Igaunijas Socrates programmas aģentūra; 2006. gadā tā paplašinājās, iekļaujot Leonardo da Vinci programmu, un 2007. gadā iesaistīja

arī kaimiņvalstu, Latvijas un Lietuvas, nacionālās aģentūras.

Izstādes mērķis ir iepazīstināt plašāku sabiedrību ar Eiropas Savienības Mūžizglītības programmas un tās priekšgājēja Socrates, kā arī Leonardo da Vinci programmas projektu rezultātiem, un arī popularizēt starptautiskās izglītības programmas.

Akadēmisko programmu aģentūra Tallinā prezentēja Eiropas sadarbības izglītības programmas. Izstādē *Baltic EXPRO 2008* tika pārstāvēti 60 veiksmīgākie projekti no Baltijas valstīm, kā arī informācijas stendi par starptautiskajām izglītības programmām.

Jauna grāmata

2008. gada 14. novembrī zinātniski-praktiskās konferences „Dialoga kultūra Latvijā – etniskie aspekti” ietvaros Akadēmisko programmu aģentūra (APA) prezentēja krājumu „Dialogs Latvijā: kultūru dažādība, robežas un saiknes”.

Krājumā apkopoti gan zinātniski raksti, kas atspoguļo akadēmisko viedokli par kultūru dažādību un dialogu Latvijas sabiedrībā, gan projekti no Eiropas

Savienības Mūžizglītības programmas. Tie ir projekti par iecietību pret citādajiem, pret aizspriedumiem un stereotipiem, par migrāciju un sabiedrības integrāciju.

Inta Asare

Informatīvās sadarbības programmu un tīklu nodaļas vadītāja

Akadēmisko programmu aģentūra sadarbosies ar programmu veicinātājiem reģionos

Paplašinoties Akadēmisko programmu aģentūras (APA) pārziņā nodoto izglītības programmu lokam, aģentūra ir iecerējusi sadarboties ar vairākiem t. s. veicinātājiem Latvijas reģionos.

Viņu pienākumos būtu tādu aktivitāšu īstenošana kā APA informācijas materiālu un stendu izvietošana rajonu galvenajās bibliotēkās, informatīvo jaunumu izvietošana vietējās tīmekļa vietnēs, sadarbība ar vietējiem masu informācijas līdzekļiem, īpašu informatīvu materiālu veidošana sava rajona/apkārtnējo rajonu vajadzībām, sava un apkārtnējo rajonu interesentu konsultēšana par APA

piedāvātajām iespējām u. c.

Par veicinātājiem piekrituši darboties vairāku Eiropas Savienības informācijas punktu darbinieki, kuru rīcībā jau ir gatava informatīva infrastruktūra, piemēram, dators, ar kuru interesenti var iegūt informāciju un aizpildīt pieteikuma veidlapas izglītības programmu finansējuma saņemšanai.

Pirmā APA veicinātāju sanāksme notika 2008. gada 15. augustā, un tajā piedalījās Ventspils, Saldus, Daugavpils, Rēzeknes, Jēkabpils, Madonas, Gulbenes un Valmieras ESIP punktu darbinieki.

Oktobrī APA ceļojošie informatīvie stendi tika izvietoti Madonas un Gulbenes bibliotēkās. Novembrī APA pārstāvji piedalījās Madonas rajona bibliotēkārū sanāksmē, informējot par aģentūras piedāvātajām iespējām iesaistīties dažādās partnerībās.

Turpmāk plānots rīkot ne tikai informatīvas sanāksmes, bet arī mācību seminārus, kas nodrošinās veicinātājus ar nepieciešamajām zināšanām par Akadēmisko programmu aģentūras pārziņā esošo Eiropas sadarbību izglītībā.

Ārvalstu apmaiņas studenti kopīgi uzsāk jauno mācību gadu „Krauklīšos”

Erasmus Student Network ir viena no lielākajām studentu organizācijām Eiropā, kas nu jau 19 gadus rūpējas par apmaiņas studentiem, cīnās par jauniešu mobilitāti un organizē dažādus starpkultūru sadarbības projektus. ESN-Rīga pārstāv ESN Latvijā un, sadarbojoties ar Akadēmisko programmu aģentūru, organizē dažādus pasākumus ārvalstu apmaiņas studentiem.

Lai akcentētu to, ka starptautiskajai studentu apmaiņai ir jābūt ne tikai iespējai iegūt izglītību kādā citā valstī, Akadēmisko programmu aģentūra un studentu organizācija ESN-Rīga šoruden sagaidīja Latvijā ieradušos apmaiņas studentus, rīkojot divu dienu pasākumu viesu namā „Krauklīši”. Mūsu mērķis bija ļaut izbaudīt pēdējās vasaras dienas un īstu latviešu pirti, pastāstīt vairāk par Latviju un to, kas šeit gaidāms tuvākā semestra vai mācību gada laikā. Šajā pasākumā studentiem bija iespēja iepazīt citam citu un iegūt draugus no visas Eiropas.

Pirmās septembra sestdienas rītā 80 studenti sakāpa autobusā, un, atstājot savas universitātes un Rīgu aiz muguras, devās Ikšķiles virzienā. Pēc ierašanās un ātras iekārtošanās viņi tika sadalīti četrās grupās, kas deva iespēju uzzināt vairāk

citam par citu un piedalīties dažādās komandu veidošanas aktivitātēs (kā, piemēram, kopīgā starp kokiem novilkta milzu zirnekļa tīkla šķērsošanā). Tā kā pēc trīs stundu aktivitātēm vēl atradās enerģijas pilni studenti, pasākuma pirmā daļa noslēdzās ar volejbola spēli. Vēlāk visi labprāt ieturēja tradicionālas latviešu vakariņas.

Galvenais vakara pasākums bija pēršanās pirtī. Izrādījās, ka liela daļa dienvidvalstu studentu kaut ko tādu piedzīvoja pirmo reizi. Visiem patika arī pie viesu nama esošais āra džakuzi. Atlikušo nakts daļu visi priecājās par latviešu un ārvalstu mūzikas ritmiem.

Svētdienas rīts pārsteidza ar tādu sauli, kādu Latvija, šķiet, nebija pieredzējusi kopš augusta sākuma. Pēc brokastīm un prezentācijām par Latviju visi devās spēlēt volejbolu. Visbeidzot pienāca laiks labāko komandu un labāko studentu oficiālajai apbalvošanai, pēc kuras devāmies atpakaļ uz Rīgu. Visiem ārvalstu studentiem vēlējām neaizmirstamu laiku Latvijā un daudz prieka un enerģijas mācībās.

Madara Apsalone
ESN-Rīga valdes locekle un
Latvijas nacionālā pārstāve ESN
www.esn.lv

COMENIUS 10

Comenius jau 10 gadus Latvijā

Kurš pedagogs gan nezina Jana Amosa Komenskā vārdu? Komenskis bija pedagogs, rakstnieks un mācītājs un pamatoti tiek uzskatīts par mūsdienu pedagoģijas zinātnes pamatlicēju, jo viņa darbos paustās idejas ir mūsdienu izglītības sistēmu pamatā, un tās ir bijušas kā ierosmju avots pedagoģiskā procesa organizācijai un skolotāja lomas izpratnei. Kaut Komenskis dzīvoja pirms daudziem gadsimtiem, viņa darbus lasa pedagoģijas vēstures pētnieki, skolotāji un ikviens, kas uzdod sev jautājumus par dzīves jēgu un savu sūtību uz zemes.

Bet pavisam citus kanējumu šis vārds ieguvis kopš 1995. gada, kad Eiropas Savienībā sāka darboties izglītības programma Socrates, savukārt apakšprogrammai, kas finansiāli atbalsta skolu izglītību, tika dots vārds Comenius. Kopš 1998. gada, kad Comenius ienāca arī Latvijas skolu dzīvē, ir pagājuši 10 gadi un Comenius programmas aktivitātes ir ieņēmušas stabili vietu ļoti daudzu skolu darba plānos, un skolas dzīve bez starptautiskām aktivitātēm nemaz nav iedomājama. Darbošanās Comenius partnerības projektos bagātina un maina skolas dzīvi. Bez tam tā liek skolai pārvērtēt sava darba kvalitāti un prioritātes, mudina mācīties pašiem un dalīties iegūtajās zināšanās ar citiem. Savukārt Comenius individuālā mobilitāte, kas sākotnēji var likties kā jauks ārzemju ceļojums, ir daudz kas vairāk. Tā ir mācīšanās citā valodā, viedokļu un pieredzes apmaiņa ar kolēģiem no citām valstīm, iepazīšanās ar jaunām mācību metodēm un pieejām, tā nebeidzas ar atgriešanos mājās, tā turpinās ar sava darba pārskatīšanu un nereti izmaiņu, ar kolēģu informēšanu par iegūtajām zināšanām un ar turpmāku kontaktu uzturēšanu ar iegūtajiem draugiem no citām valstīm. Un nereti viena pedagoga ar Comenius stipendiju

aizvadīta viena nedēļa ārzemēs maina ne tikai paša pedagoga, bet visas skolas dzīvi.

Kaut Comenius programma ir izgājusi vairākas attīstības fāzes no Socrates I caur Socrates II līdz Mūžizglītības programmai, nav mainījies tās galvenais mērķis – uzlabot mācību kvalitāti, stiprināt Eiropas dimensiju izglītībā un veicināt valodu apguvi; tāpat kā būtība - finansiāli atbalstīt starptautiskas sadarbības projektus un mobilitātes aktivitātes.

Comenius programmā, atrodot sev atbilstošu un interesējošu projektu veidu, var piedalīties ikviens, kas saistīts ar skolas izglītību. Pirmām kārtām skolas personāls un skolēni, bet ne tikai – arī institūcijas, kas nodarbojas ar pedagogu sagatavošanu un profesionālo pilnveidi, un šobrīd, Mūžizglītības programmas fāzē,

arī institūcijas, kas vietējā vai reģionu līmenī ir atbildīgas par skolu izglītību. Comenius darbība visā savā pastāvēšanas laikā ir bijusi vērsta četros virzienos, kuros dalībvalstu nacionālās aģentūras koordinē skolu partnerības projektus, kā arī individuālās stipendijas topošajiem un skolu izglītībā iesaistītajiem pedagoģiskajiem darbiniekiem. Bet papildus šīm decentralizētajām akcijām pastāv tā sauktās centralizētās akcijas, kuras šobrīd koordinē Eiropas Komisijas Briselē izveidotā Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra. Centralizētās akcijas ir divu veidu: daudzpusejie projekti un sadarbības tīkli. Daudzpusejo projektu mērķis ir uzlabot skolotāju un citu skolas izglītības sektorā strādājošo darbinieku apmācību, kā arī izstrādāt stratēģiju mācīšanās un mācīšanās kvalitātes paaugstināšanai. Šo projektu rezultātā notiek mācību programmu, apmācības

Comenius 10 gadu valorizācijas konferencē 2008.gada 2.decembrī

kursu vai materiālu, klasē lietojamo mācīšanās metodoloģiju un pedagoģisko stratēģiju adaptācija, izstrāde, pārbaudīšana, ieviešana un izplatīšana. Savukārt tīklu projekti organizē dažādus pasākumus noteiktā ar skolu izglītību saistītā tēmā, izplata pozitīvos sasniegumus, jauninājumus, idejas un rezultātus. Comenius centralizēto trīsgadīgo projektu skaita dinamika, kuros 10 gadu laikā bijušas vai ir iesaistītas dažādas Latvijas institūcijas, redzama 1. diagrammā.

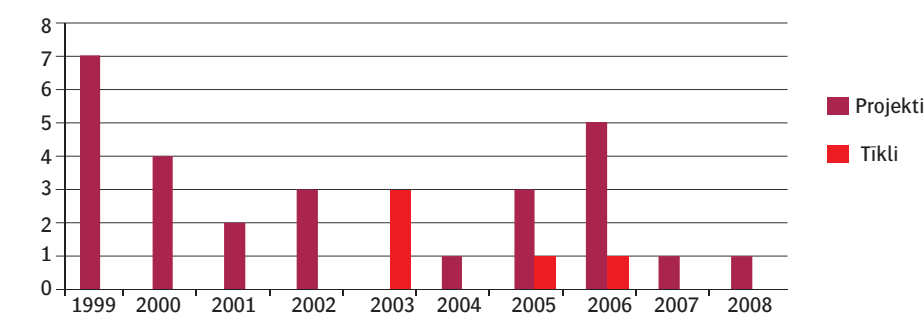
Centralizēto akciju projektos ieguvēji galvenokārt ir pedagoģiskās augstskolas un fakultātes, īpaši aktīva visus šos gadus ir bijusi Latvijas Universitātes Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte, kas iesaistījusi 8 projektos, vienu no tiem koordinējusi. Ļoti veiksmīgi projektu koordinējis Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departaments, bet kā partneri sekmīgi strādājuši Liepājas

universitāte, Latvijas Kultūras koledža, Filozofiskās izglītības centrs u. c. Savukārt no tīklu projektiem īpaši gribu atzīmēt projektu EcoMedia Europe, kura sekmīgā darbībā lielu ieguldījumu deva Saldus pilsētas izglītības pārvalde.

Decentralizēto akciju projektu dinamika attainota 2. diagrammā.

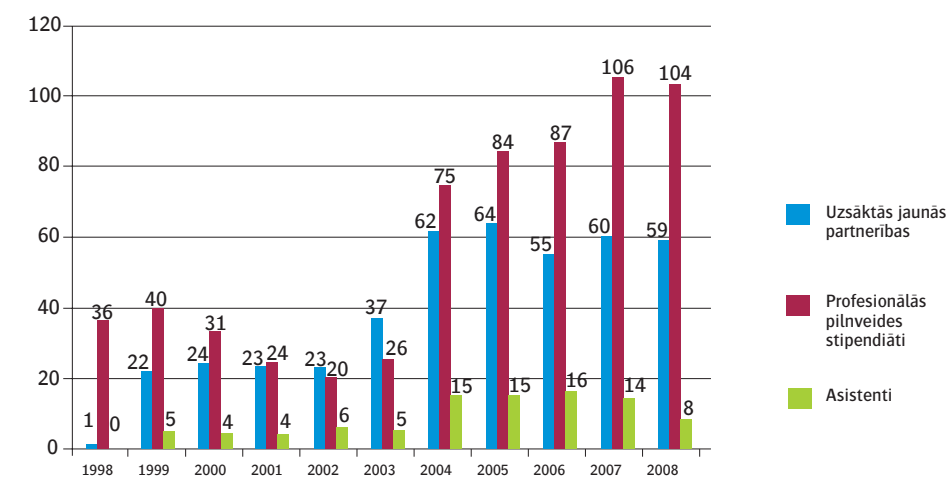
Skolu partnerības projekti nenoliedzami ir vispopulārākā no decentralizētajām Comenius akcijām, un tai tiek atvēlēts arī visvairāk finansējuma, līdz šim vidēji 80% no visa decentralizētā Comenius budžeta. Desmit gadu laikā īstenoti 430 partnerības projekti, no tiem 146 darbojas šobrīd. Comenius partnerību projekti kopumā saņēmuši vairāk nekā 5,6 miljonus eiro, un šī nauda tērēta gan starptautiskām mobilitātēm, gan dažādām ar projekta darbu saistītām aktivitātēm uz vietas. Atskaišu analīze ir parādījusi,

1. diagramma

Uzsāktu 3-gadīgo centralizēto projektu un tīklu skaits

2. diagramma

Decentralizēto projektu skaits

ka, piemēram, pagājušajā gadā skolu partnerību darbā bija iesaistīti vairāk nekā 2000 pedagogu un 15 000 skolēnu no visu Latvijas rajonu dalīb skolām. Socrates periodā lielākā daļa projektu bija trīsgadīgi, bet divpusējie valodu projekti – viengadīgi. Partnerības projektiem, kuri ilga vairāk nekā vienu gadu, finansējums bija jāpieprasa, katru gadu iesniedzot atjaunoto pieteikumu. Savukārt APA ar partnerību īstenojošām iestādēm slēdza līgumus tikai uz vienu gadu. Daudzi projekti jau Socrates no beiguma fāzē sasniedza kvalitatīvi jaunu līmeni, par ko liecina mūsu projektu iekļaušana Eiropas Komisijas izdotajās veiksmes stāstu grāmatās un galu galā Ventspils 1. ģimnāzijas valodu projekta „...jo dziesmas vieno” atzīšana par Eiropas labāko skolu partnerības projektu, piešķirot tam Zelta medaļu. Šobrīd Mūžizglītības programmā visi projekti, neatkarīgi no tā, vai tie ir divpusēji vai daudzpuseji, ilgst 2 gadus, ar skolām tiek slēgti viens līgums uz 2 gadiem, finansējums tiek piešķirts nodefinētas summas apmērā un ir atkarīgs no personāla un skolēnu mobilitāšu skaita 2 gadu laikā. Piemēram, plānojot 24 mobilitātes, skola saņem 21000 eiro.

Arī saturiski visi partnerības projekti ir iegājuši jaunā fāzē, un nepietiek ar to, ka projekts vienkārši notiek vienā izglītības iestādē kādā klašu grupā, par ko nereti nezina pat visi skolotāji. Projektam ir jābūt visas skolas projektam, un katram, kas vēlas, jādod iespēja iesaistīties vismaz vietējās aktivitātēs. Savukārt iegūtā pieredze un rezultāti jāizplata, cik vien plaši iespējams arī ārpus savas iestādes sienām: kaimiņu skolām, vecākiem, vietējai pašvaldībai u. tml. Šā mērķa sasniegšanai izmantojot vecāku sapulces, skolas mājas lapu, izstāžu zāles, vietējās bibliotēkas un laikrakstus, vietējā, rajona un pat valsts mēroga izglītības darbinieku konferences un seminārus u. c. Arī mēs, APA, aktīvi iesaistāmies partnerību popularizēšanā un rezultātu izplatīšanā – gan izdodot skolu partnerību krājumus un savu žurnālu, gan organizējot seminārus un valorizācijas konferences.

Savukārt otra populārākā Comenius akcija ir individuālās mobilitātes stipendijas profesionālajai pilnveidei. Līdztekus

tradicionālajiem kursiem citā dalībvalstī kopš 2007. gada Mūžizglītības programmas posmā ar Comenius stipendiju var doties uz Eiropas mēroga konferenci, kā arī katrs pedagoģiskais darbinieks var pats sev noorganizēt profesionālās pilnveides pasākumu partnerskolā kā praksi un kolēģu darba vērošanu. Desmit gadu laikā Comenius profesionālās pilnveides stipendijas ir saņēmuši 633 pedagoģiskie darbinieki, un kopējais finansējums nākamajam 2009. gadam jau pārsniedz 220 000 eiro.

Comenius asistentūra – otrs no individuālo stipendiju veidiem – ir unikāla iespēja visuzņēmīgākajiem topošajiem skolotājiem, jo ļauj iegūt pirmo darba pieredzi citas dalībvalsts skolā, vienlaikus iespējams iepazīt atšķirīgu izglītības sistēmu un kultūru, uzlabot svešvalodu zināšanas, pārbaudīt savas spējas un pārliecināties, vai skolotāja profesija tiešām ir dzīves aicinājums. Asistentūras stipendijas 10 gadu laikā ir izmantojuši 92 jaunieši. Socrates posmā kā asistenti uz citu valstu skolām varēja doties tikai topošie svešvalodu skolotāji, tagad Mūžizglītības programmā aicināti iesaistīties jebkura priekšmeta topošie skolotāji, ja vien ir labas svešvalodas zināšanas. Sešdesmit asistenti ir pārstāvējuši Latvijas Universitātes

Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāti, arī topošie skolotāji no Liepājas universitātes un Daugavpils universitātes, kā arī Rēzeknes augstskolas ir mūsu stipendiāti, un 2008./2009. m. g. īpaši iepriecināja divas Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas studentes, kas pieteicās asistentūrai un šobrīd strādā par mūzikas skolotājām Itālijas un Portugāles skolās. Populārākās asistentūru valstis ir Vācija, Francija un Itālija. Un šīs ir tās valstis, no kurām arī Latvijā ierodas visvairāk asistentu. Uz Latviju katru gadu atbrauc neliels skaits asistentu, bet neviens atbraucējs skolai nav licis vilties, un katru šādu gadījumu varam nosaukt par patiesu veiksmes stāstu. Uz šo brīdi Latvijā ir bijuši 39 asistenti.

Comenius programma vistuvākajā laikā piedāvās jaunas akcijas. Tā 2009. gada februārī pirmos pieteikumus varēs iesniegt Comenius Regio partnerību projektiem. Šo partnerību mērķis ir sekmēt reģionālo sadarbību skolu izglītības jomā un atbalstīt pieredzes un labas prakses apmaiņu starp reģioniem un pilsētām Eiropā. Visas Regio partnerības būs divpusējas, un abas puses var brīvi izvēlēties tām svarīgu un interesējošu tematu, kas var būt, piemēram, skolu vadības jautājumi, skolēnu migrantu grupu integrācijas aspekti, izglītošana

uzņēmējdarbībā u. c. Projektā līdztekus institūcijām, kas ir atbildīgas par izglītību vietējā vai reģiona līmenī, noteikti jāiekļauj skola un vēl vismaz viens attiecīgā reģiona vai pilsētas partneris, piemēram, jaunatnes klubs, bibliotēka vai muzejs. Nākamais jaunums būs skolēnu individuālās mobilitātes stipendijas, un tās varēs saņemt esošo vai bijušo partnerību vidusskolu skolēni un vismaz trīs mēnešus vai pat pilnu mācību gadu mācīties partneru skolā. Šī jaunā akcija sāksies 2010. gadā un noteikti nav pēdējais jaunums. Mēs ceram, ka Comenius iespējas un darbošanās dažādajās projektu aktivitātēs turpinās iedvesmot, stimulēt, rosinās darboties un mācīs pedagogus un skolēnus visā Eiropā vēl daudzus gadu desmitus. Labu veiksmi un uz sadarbību nākotnē!

Baiba Sermuliņa
APA Direktora vietniece
izglītības programmu jautājumos

10 gadi kopā ar Comenius Kusas pamatskolā

Mūsu skola ir liela ēka kalna galā, atrodamies 8 km no Madonas, te mācās 120 skolēni un strādā 16 pedagogi.

Jā, it kā nejauši viss sākās pirms 10 gadiem, kad, vācu skolas direktora Rainera Degena uzaicināti, iesaistījāmies pirmajā skolu sadarbības projektā „Skolu reģionālās atšķirības un to salīdzinājums vienotas Eiropas kontekstā” kopā ar Mellerudas zviedru skolu, ko vadīja Kerstina Jēgerholte. Tagad šie cilvēki un viņu kolēģi kļuvuši par mūsu labākajiem draugiem, un joprojām cenšamies satikties reizi gadā. Toreiz, iesākumā, skolā tikko bija sākusies datoru ēra. Datorprasmes apguvām kopā ar projektu – tāpat kā valodas prasmes, kas bija noglabātas dziļos apcirkņos pēc augstskolas pabeigšanas. Kopā ar skolēniem iepazīnām līdz tam vien grāmatās lasītu jēdzienu „Eiropas dimensija”, kas kļuva

par balstu jaunajam skolas attīstības plānam. „Mācīties darot” – lieliski, ka tā notiek ne vien ar bērniem, bet arī ar pieaugušajiem!

Projektā aizrautīgi strādājām 3 gadus, iecerējām nākamo projektu, bet zviedru skola nesaņēma apstiprinājumu. Kontaktus nezaudējām un meklējām citus ceļus. Svešvalodu skolotāja devās nezināmā ceļā uz Rumāniju, kur kontaktseminārā atrada jaunu koordinātoru un vēl sešas partnerskolas. Jaunajā skolu attīstības projektā „Skola, kāda tā ir; skola, kādu to vēlamies – skola bez robežām” 3 gadus darbojamies nu jau deviņas skolas no septiņām valstīm. Unikāla pieredze! Šaubos, vai akadēmiskas studijas mūsu profesionālajai izaugsmei dotu vairāk kā šīs sarunas, vērojumi un atklājumi citu valstu skolās daudz gadu garumā.

Beidzoties šim projektam, nebeidzās manas – jau 4. klases – sarakste ar vēstuldraugiem Vācijā. Gribējās satikties. Rudenī atradām lētās aviobiļetes un pavasarī kopā ar vairākām mammām 5 dienas ciemojāmies pie draugiem Šolenā.

Vienlaikus skolēnus iesaistījām APA rīkotajā konkursā „Eiropa skolā”, mūsējie bijuši arī šā konkursa laureātu skaitā.

Un, protams, skolotāju profesionālās pilnveides iespēja kursus visā Eiropā. Mūsu skolotāji bijuši Lielbritānijā (angļu valodas kursus) un Kiprā (vispārējās pilnveides kursus), mācoties par sociālo prasmju attīstīšanu. Bet šovasar man piepildījās sens sapnis, nokļūstot zviedru rakstnieces Astridas Lindgrēnes dzimtenē Vimmerbijā, kur notika kursi „Ainava-iedvesma-zināšanas-izglītība, balstoties Astridas Lindgrēnes daiļradē”. Par šiem kursiem pastāstīšu mazliet vairāk.

Kursus organizēja Vimmerbijas tautas augstskolas Mācību centrs ar tā vadītāju Gunillu Jansonu, bet saturu veidoja un nodarbības vadīja Linčēpingas universitātes Brīvdabas pedagoģijas centra mācībspēki. Bijām 22 dalībnieki no 11 valstīm. Darba valoda – angļu. Man angļu valoda ir trešā svešvaloda, kuru sāku apgūt pirms dažiem gadiem valodu kursos, tāpēc (tāpat kā daudzi skolotāji, kas kursiem nepiesakās) bažījos, vai tikšu ar visu galā. Taču droši varu teikt – ja esi atvērts un ieinteresēts, labāka vai ne tik laba valodas zināšana nav noteicošais rādītājs, īpaši tāda veida apmācībā, kad 10 dienas gandrīz visu laiku pavadījām laukā, brīvā dabā. Mācījāmies, darot un piedzīvojot visu paši „uz savas ādas”.

Ko īsti?

Vispirms – Astrida Lindgrēne. It kā visiem zināma, viņas grāmatas bērni un lielie lasa jau vairākās paaudzēs. Lasa arī modernie nelasošie bērni! Visvairāk tulkotā rakstniece pēc Šekspīra, kaut gan rakstījusi tikai bērniem. Kāpēc tā? Atminējums laikam vienkāršs – jo vienmēr, līdz galam, Astrida (kā viņu pazīst Zviedrijā) ir nostājusies Bērna un Bērības pusē. Tā bija un joprojām ir liela uzdrīkstēšanās. Kursos darījām daudz ko, tomēr kā pamats visam cauri vijās šīs vadmotīvs – „Aizstāvēt bērību”. „Es rakstu bērnam, kurš ir mani” – saka rakstniece, tomēr zemtekstā runājot par visnozīmīgākajām lietām. Varbūt tieši Lindgrēnes kurss varētu kļūt par vienu no pedagoģiskās meistarības stūrakmeņiem – līdzās Korčakam, Amonāvilu un citiem Meistariem?

Bērnam līdzās nostājas arī Brīvdabas pedagoģijas māksla. Tās galveno ideju profesors Anderss Ščepanskis skaidroja vienkārši – ainava un vieta, kur atrodies, māca pati no sevis. Meklē ainavu, no kuras mācīties! Īstā ainava var atmodināt cilvēkā slēptās zināšanas. Princips – ja esi brīvā dabā, ja izmanto visas savas maņas, ja tavs prāts ir mozs un ieinteresēts – tu kaut ko iemācīsies. Bērni vienmēr gaviļē, ja skolotājs pirms stundas saka: „Laukā, visi laukā!” Ak, mēs laimīgie, jo Latvijā šīs brīvdabas idejas ir pazīstamas un ir cilvēki, kas tās arvien uzjunda.

Visiem bērniem patīk kāpt kokos, jo tā iegūst citu skatpunktu, paveras plašums, tu kļūsti par citu. Astrida Lindgrēne kokā kāpšanas sacensības Stokholmas parkā sarīkoja arī tad, kad viņai jau bija 90...

Arī lielie skolēni bieži saka – uzspēlēsim kaut ko! Sen visiem zināms, ka spēle nav tikai izklaide, ka tā ir būtiska mācīšanās stratēģija, tomēr vielas tik daudz... Veicas tiem, kas vēsturi mācās, ceļojot laikā un nonākot 1894. gada lauku mājās, apsienot linu drāniņas un ķeroties pie vēžu ķeršanas darbiem. Vai – nokļūstot vikingu ciemā un senajā vikingu kuģī piedzīvojot negaisu liela ezera vidū. Vai – uz drāmas nodarbībām īstā teātrī nokļūst ar aizsietām acīm, telpā visu apstāstot, klausoties, smaržojot un tikai tad to ieraugot. Režisore Agneta uzdeva jautājumu – cik bieži mēs ļaujam bērnam pašam izpētīt viņam nezināmo „jaunās vielas” pasauli? Ai, kā gribas pateikt visu uzreiz priekšā!

Bērība ir īpaša pasaule. Nangijālas Ķiršu ielejā ķirši zied cauru gadu! Ja nu, klasē ienesot ķiršu ziedus, koku, kurā uzrāpties, eglīšu audzi, kurā spēlēt paslēpes, mēs bērniem palīdzēsim iemācīties vairāk un būtiskāk, nekā nokopējot darba lapu kaudzīti? Ja nu tomēr? Tā ir mana pamatdoma, ko atvedu no kursiem un kuru cenšos īstenot savā ikdienas dzīvē, kaut arī neatvedu nekādu izdales materiālu mapīti, ko nolikt plauktiņā.

Vislielākais PALDIES! Akadēmisko programmu aģentūrai par Latvijas skolām doto iespēju augt – augt arvien tuvāk Bērnam!

Ilona Sāre
Kusas pamatskolas skolotāja
(sākumskola, latviešu valoda un literatūra)

Uz Londonu mācīties angļu valodu... un ne tikai...

Jūs runājat angliiski? Šis jautājums aizvien biežāk skan mūsu dzīvē. Aizvien vairāk cilvēku uz to atbild apstiprinoši...

Eiropas reālijas ir tādas, ka bez Dikensa un Šekspīra valodas zināšanām šodien dzīvot kļūst aizvien grūtāk. It īpaši tad, ja tev jāstrādā starptautiskā projektā. Kopš 2006. gada Varavīksnes skolā tiek realizēts projekts “Mācies Eiropu!”. Semināri, tikšanās, čati, pasākumi... Līdz šim šajās tikšanās un semināros es piedalījos ar kolēģu tulku palīdzību. Visu dzīvi apguvu vācu valodu. Skolā, institūtā... Pašlaik ar to vien ir par maz. Uzzinājis par programmas Comenius

piedāvājumiem angļu valodas apgušanā Anglijā, es bez svārstīšanās aizpildīju anketu un sāku gaidīt. Atbilde bija apstiprinoša, un man piešķīra stipendiju. Kompānijas “Ryanair” lidmašīna 6. jūlijā piezemējās Stanstedas lidostā Londonā. Saņēmis bagāžu, es iznācu no lidostas ēkas. Piedzīvojums sākās... Četras nedēļas skolā “Excel English” aizritēja kā četras stundas. Taču... par visu pēc kārtas... Jau vairāk nekā 20 gadus privātā skola “Excel English” māca ārzemniekiem angļu valodu. Skolas studentu vecums svārstās no 16 līdz 50 gadiem.

Ģeogrāfija – visa pasaule. Vecāko klašu audzēkņi, studenti, biznesmeņi, skolo-

tāji, grāmatveži, valsts ierēdņi, ārsti, tālbraucēji šoferi... Visi, kuriem radusies nepieciešamība papildināt angļu valodas zināšanas, cītīgi apgūst tās viesmīlīgajā skolā. Man ļoti laimējās, ka es nokļuvu tieši te. Taču to es sapratu nedaudz vēlāk. Kopš paša sākuma man iepatikās, ka šī skola ir pavisam neliela, vienlaikus tā var uzņemt 130 studentus. Sekretāre kaut kādā neaptveramā veidā saprata manu neskaidro, kļūdām un ačgārnībām pilno angliisko valodu un, paņēmusi aiz rokas, aizveda uz skolas ēdnīcu, kur pulcējās šajā skolā mācīties gribētāji. Ēdnīcas zālē bija daudz jaunu cilvēku, kuri jautri tērzēja, kā man šķita, vistīrākajā angļu valodā. Pieticīgi apmeties pie viena no tālākajiem galdiem, es ar dažām gaidīju notikumu attīstību. Pēc dažām minūtēm mūs iepazīstināja ar saimnieci un skolas direktori Džūdiju. Jautri sasveicinājusies ar visiem klātesošajiem, direktore pāris vārdos pastāstīja par to, kāda būs mūsu pirmā diena skolā. Ar atvieglojumu es sajutu, ka lieliski saprotu visu, par ko runā Džūdija. (Par to es no visas sirds pateicos Varavīksnes skolas angļu valodas skolotājai Irēnai Bovtramovičai, kura, nerēķinoties ar laiku un nogurumu, divus mēnešus līdz pat manai aizbraukšanai pašai izlīdzināja nodarbojās ar mani, mācot angļu valodu no pašiem pamatiem!) Uzzinājis par to, ka mūs visus gaida tests, lai noteiktu mūsu zināšanu līmeni, es sāku uztraukties atkal. Testā bija 60 jautājumu. Atbilžu variantu nebija. Vajadzēja vienkārši papildināt teikumus ar iztrūkstošiem vārdiem. Pirmie desmit jautājumi grūtības nesagādāja. Pēc tam nācās padomāt... Sākot ar trīsdesmito jautājumu, es liku vārdus praktiski uz labu laimi... Pārbaudes otrā daļa - stāstījuma veidošana par nelielu komiksu. Te jau bija sarežģītāk... Sastādījis 5-6 neveiklus teikumus, es nodevu savas lapiņas, gaidot bargu, toties taisnīgu spriedumu. Mūs tūdaļ uzaicināja uz pārrunām. Pa vienu. Nosauca manu uzvārdu. Kabinētā mani gaidīja Vivs. Jautrs, gados jauns cilvēks, kurš stādījās priekšā kā skolas direktora vietnieks mācību darbā. Jautri tērzējot, Vivs mēģināja noskaidrot manas sarunvalodas iemaņas. Kā vien varēju, es atbildēju uz viņa jautājumiem. Vivs smaidīja un visu saprata vai arī izlikās, ka saprot. Pakāpeniski mans uztraukums mazinājās, un es diezgan sakarīgi stāstīju

par Krāslavu un savu darbu. Vivs uzmanīgi klausījās, brīnījās, šo to precizēja, smējās... Tad, novēlējis veiksmi mācībās, atvadījās. Trīs stundas skolā aizritēja nemanot, pienāca pusdienu pārtraukums. Pēc pusdienām visus jauniesācējus sadalīja trijās grupās. Katrai grupai bija norīkots aizbildnis no skolas darbinieku vidus. Mūsu grupai tā bija sekretāre Monika. Tā pati, kura iepazīstināja mani ar skolu. Monika organizēja mums nelielu ekskursiju. Ātri paskaidrojusi, kur kas atrodas mūsu rajonā (īru krogi, kinoteātri, veikali, diskotēkas, kafejnīcas, laikrakstu kioski, ofisi, taksometri, policija, hospitālis utt.), Monika piedāvāja mums visiem nopirkt braukšanas biļeti, jo visiem bija paredzēts doties uz pašu Londonas centru. (Transports Londonā ir šausmīgi dārgs. Ja maksātu par katru braucienu atsevišķi, tad autobusa biļete izmaksātu 2 mārciņas, brauciens metro - pat trīs un vairāk mārciņu, bet ar braukšanas biļeti viss ir divas trīs reizes lētāks). Paklausīgi nopirkuši braukšanas biļetes, mēs ciešā grupā devāmies uz metro. Londonā metro ļoti atšķiras no Maskavas vai Sanktpēterburgas metro. Tas ir ļoti vienkāršs, stingri funkcionāls, bez greznām hallēm un rotājumiem. Taču, tāpat kā jebkurš metro, tas ir ērts un ātrs. Līdz pilsētas centram mēs braucām apmēram 10-12 minūtes. Tad ļoti ātri un shematiski mums tika parādītas dažas ievērojamākās vietas. Pikadilija, Trafalgaras laukums, parlaments, tilti... Mēs nepaspējām ne acis pamirkšķināt, kad jau sāka tumst. Monika ātri savāca mūs kopā un ievada metro stacijā. Te viņa piedāvāja mums vairākas iespējas. Tie, kuri gribēja, varēja palikt centrā un turpināt iepazīšanos ar Londonu, pārējie - doties “mājās”. Pirmajai dienai iespaidu bija atliku likām. Es devos atpakaļ uz angļu ģimenes māju, kas uz četrām nedēļām kļuva par manām mājām. Man ļoti palaimējās arī ar ģimeni. Skola piedāvā visdažādākās dzīvošanas iespējas Londonā. Visvienkāršākais un visērtākais variants, manuprāt, ir dzīvošana ģimenē. Man gadījās visparastākā angļu ģimene. Saimnieks – taksometra šoferis, saimniece – friziere. Abi ir pensionāri, taču turpina strādāt. Tonijs un Moirina. Mēnesis angļu ģimenē man sniedza bagātīgu kultūras pieredzi. Angļi ir labestīgi, viesmīlīgi, nosvērti cilvēki ar īpašu humora izjūtu, runīgi un zinātkāri. Taču ne jau tas ir galvenais. Angļi ir ļoti taktiski! Tieši šī īpašība ir visraksturīgākā angļiem. Mājīgums, laipnie saimnieki,

angļu valodas prakse. Viss ir lieliski... Tikai ēdiens... Par angļu virtuves divainībām mēs parunāsim citreiz... Nākamajā dienā sākās mācības. Es tiku grupā ar viduvējām angļu valodas zināšanām, kas mani patīkami pārsteidza. Divas reizes nedēļā pēc saraksta bija papildnodarbības grupā ar augstāku angļu valodas zināšanu līmeni. Divdesmit viena stunda nedēļā. Divas dienas ar pilnu slodzi no plkst. 9.00 līdz 17.00. Trīs dienas nedēļā ar puslodzi. Tagad par skolotājiem. Es esmu sajūsmā par skolas “Excel English” pedagogiem. Mana grupa nebija pārāk liela - 12 cilvēku. Studenti, daži vecāko klašu audzēkņi. Ungāri, franči, korejieši, arābi, bulgāri, spāņi, krievi... Absolūti dažādi cilvēki, dažādas intereses, dažādas dzimtās valodas... Taču jau pēc nedēļas mēs sadraudzējāmies un mūsu atšķirības pazuda. Manas galvenās pedagoģes bija Dženija un Patrīcija. Profesionālas pasniedzējas, kuras strādā skolā jau vairākus desmitus gadu. Viņas nemaz nav līdzīgas. Viņām ir absolūti dažāda pieeja mācīšanai, dažāda metodika... Taču viņas ir vienādi interesantas, labestīgas, prasīgas. Nodarbības ritēja ātri, vienkārši nemanot. Bieži gadījās tā, ka starpbrīdis pienāca tik negaidīti, ka mēs visi lūdzām skolotāju nedaudz aizkavēties, lai pabeigtu vienu vai otru uzdevumu. Kādas metodes? Nekā neparasta. Valodas rotaļas, apspriedes un diskusijas, jautājumu sastādīšana un intervijas, lomu spēles, gramatikas apgušana, dziedāšana... Visu nemaz neuzskaitīsi. Pēc divām nedēļām tu jau sāc pamanīt, ka veikalu pārdevēji tevi saprot nepārjautājot, ka tūristi,

kuri vērsas pie tevis pēc palīdzības, lieliski saprot tavas instrukcijas, ka, ienākot skolā, tu ne tikai sasveicinies ar personālu, bet arī parunā par untumaiņiem laika apstākļiem, ka tu proti pat pastrīdēties autobusā ar konduktoru, ja nedarbojas kartes magnētiskā ierīce, pierādīt kinoteātra kasē, ka tava studenta apliecība ir visparastākā un tev pienākas arī atlaides. Valoda sāk iekļūt tevī... Kļūst par tavu daļiņu. Mājasdarbu izpildei tev vajag aizvien mazāk laika, lai gan šie uzdevumi ar katru reizi kļūst aizvien sarežģītāki... Ar saimniekiem tu jau runā ne tikai par laiku un sekmēm skolā, bet arī aktīvi apspried Londonas mēra pēdējo rīkojumu... (Londonas iedzīvotāji vienkārši iemīlējušies savā Borisā Džonsonā, kurš agrāk bija populārs žurnālists). Taču četras nedēļas ir pārāk īss laiks sprīdis, lai pilnībā apgūtu valodu. Mēnesis pagāja nemanot. Saņemtais skolas sertifikāts mazināja šķiršanās sūrumu. Ceļš uz mājām bija īss. Taču līdztekus patīkamām atmiņām par mācībām, dzīvošanu angļu ģimenē atmiņā uz visiem laikiem saglabāsies karaļu pilis, brīnišķīgie muzeji, Šekspīra teātris, mūzikls, šausmu atrakcija un... Londona. Pilsēta, kurai līdzīgas ir visas pasaules lielpilsētas, taču kura nav līdzīga nevienai no pilsētām... Par to pastāstīšu nākamajā reizē.

Andrejs Jakubovskis

NOTIKUMU KALENDĀRS

Februāris

Norvēģijas/EEZ finanšu instrumenta stipendiju grantu shēmas informatīvais seminārs

Norvēģijas/EEZ finanšu instrumenta stipendiju grantu shēmas informatīvā / konsultāciju diena

Erasmus konsultāciju dienas

Izstāde Skola 2009

Marts

Dalība starptautiskā augstākās izglītības izstādē (Erasmus Mundus)

Norvēģijas/EEZ finanšu instrumenta stipendiju grantu shēmas informatīvā diena

Norvēģijas/EEZ finanšu instrumenta stipendiju grantu shēmas informatīvā / konsultāciju diena

Erasmus konsultāciju dienas

Erasmus tematiskais seminārs par ECTS jautājumiem

Comenius profesionālās pilnveides stipendiātu uzraudzības seminārs

Eurydice – Eiropas izglītības sistēmu informācijas tīkla seminārs par jaunākajiem tīkla produktiem

Comenius un Grundtvig tematiskā monitoringa seminārs „Radošums un inovācijas ES Mūžizglītības projektos”

Aprīlis

Projekta „Eiropa skolā” radošo darbu izvērtēšana

Norvēģijas/EEZ finanšu instrumenta stipendiju grantu shēmas informatīvā / konsultāciju diena

Informatīvs seminārs vienā no Mūžizglītības programmas reģionālajiem veicinātāju centriem

Eiropas atzinības zīmes valodu apgūvē Eiropas konference Tallinā

Comenius un Grundtvig profesionālās pilnveides stipendiātu konsultāciju diena

Maijs

Projekta „Eiropa skolā” radošo darbu konkursa labāko dalībnieku apbalvošana (dalība starptautiskā nometnē)

Norvēģijas/EEZ finanšu instrumenta stipendiju grantu shēmas informatīvā / konsultāciju diena

Norvēģijas/EEZ finanšu instrumenta grantu shēmas „Akadēmiskie pētījumi” konsultāciju diena

Comenius nedēļa. Visu Comenius akciju labāko prakšu popularizēšana

Jūnijs

Norvēģijas/EEZ finanšu instrumenta stipendiju grantu shēmas informatīvā / konsultāciju diena

Veiksmes stāstu konkurss par Erasmus praksi

Norvēģijas/EEZ finanšu instrumenta grantu shēmas „Akadēmiskie pētījumi” konsultāciju diena